

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.
Ígyen száma ára: 10 krajczár.
Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére s a Nyílt-Térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések:
Árszabály szerint számítanak. — Nagyobb és többeszeri hirdetések jutányosan esaközölhetnek.
Bélyeg minden egyes beiktatásnál külön 30 kr.
Nyílttér petis sora: 20 kr.

A székhely ezredévi ünnepe.

Lapunk korábbi számaiban híven regisztráltuk mindazokat az intézkedéseket és maradandó alkotásokat, miket Nógrád vármegye törvényhatósága a magyar nemzet Millenniuma alkalmából proprio motu — saját jószántából tett; hazafias áldozatkészsége tekintetében versenyt haladva a társhatóságokkal s kiterjesztve figyelmét az egész vármegye, különösen annak két emporiális városa: Balassa-Gyarmat és Losonc közérdekeire egyaránt.

Mindezekről lesz alkalmunk még visszatérőleg megemlékezni, valamint tudósítást hozunk lapunk más helyén ezuttal is a vármegye ünnepi intézkedéseiről.

E mellett azonban nem csekély elégtétel, illetve megelégedésünkre szolgálnak — tapasztalván, hogy a vármegye székhelye, zajtalanul bár, de szintén kitenni iparkodik magáért.

Balassa-Gyarmat, mint illik, előbb borítta a törvényhatóság intézkedéseit, nehogy azokkal esetleg ellenmondásba keveredjék. Most azután buzgósággal neki lát, hogy az ezer évig nem ismétlődő nagy korszak alkalmából részéről külön is megtegye, teljesítse elengedhetlen hazafias kötelességeit a jelen szemben s az utókorra való tekintettel.

A város képviselőtestülete nagyobb bizottságot küldött ki, melynek megítéző feladata nemcsak ünnepi terv készítése, de hogy gondoskodjék arról is, mily kulturális intézmények létesítése, illetve istápolása által lenne Balassa-Gyarmatra névze maradandólag emlékeztetessé tehető az Ezredév.

A bizottság első nagyobb értekezletét ápril hó 22-én tartotta meg, bírja elnöklése alatt, s a tagok nagy részének élénk érde-

klódése, véleményeik latbavetése mellett sikerült a programot csaknem teljesen megállapítani.

Két irányu e program: a tulajdonképi ünnep és a maradandó alkotásokat felelő.

A tulajdonképi ünnep, melynek keretében a város összes lakossága bevonandó lesz, hódolva a régi jó intelmeknek, hogy mindent az Isten nevében kezdjünk el, istentisztelettel fog kezdődni és pedig a Balassa-Gyarmat ez idő szerint létező és működő mindhárom bevett hitfelekezettel, t. i. a római katolikus, az ágostai evangélikus és az izraelita egyházakban tartandó hálaadások, imák és beszédekkel.

Templom után délelőtt 11 órakor a városi képviselőtestület tart tanácsstermében ünnepélyes, rendkívüli közgyűlést, melyen az előnkki megnyitón kívül rövid ünnepi beszéd lesz mondandó, s bejelentése, illetőleg elhatározása a proponált alkotásoknak.

Ez alkotások a hat év óta tervezett s immár a király és a vármegye sanctióját is bíró balassa-gyarmati fogynasium és a törvényhatóságtól a város fejlődése szempontjából megszerzendő vasutállomás melletti szántó földek biztosítására vonatkoznak, két életbevágó kérdést ölel fel tehát, igen helyesen, és nem terjeszkedik túl a lehetőségen.

Részletezni az alkotások mikéntjét ezuttal szűkszavúval, mivelhogy azokról lapunkban közelebb külön is szándékunk írni.

Közgyűlés után népies bankett, ezt követően pedig a szó szoros értelmében vett népmulatság lesz.

Ime, fővonalaiiban Balassa-Gyarmatnak, a vármegye törekvő székhelyének öntudatos s

a nagy célhoz mindenben méltó millennárius ünnepi programja. Csupán a nap nem lett még véglegesen megállapítva, berátatván e tekintetben a törvényhatóságot megillető, netáni intézkedés.

Mi nógrádiak és balassa-gyarmatiak ünnepelni fogunk tehát az országgal, a vármegyével és külön saját tűzhelyünkön: Isten, a király és a haza szent nevében!

Tót lapszemle. A Túróczi-Szent-Mártonban megjelező Národnie Noviny tót napilap ápr. 11-iki száma Rendőr a kelepceében című vezércikkben megemlékezve a belügyminisztériumban illetve a miniszterelnökségnél levő politikai rendőri osztály főnökeről, Jeszenszky Sándor min. oszt. tanácsosról azt mondja Nár. Nov. hogy a Jeszenszky által a Pester Lloyd ápr. 9-iki számában — y jegy alatt közölt cikk, mely szerint a románok a szerbekből és tótokból álló stafas nagy különbséget vezetnek a millennium alkalmával a király elé nemzetiségi panaszait ténnető kinyilvánítása végett, — minden alapot nélkülöz. E dologban hamisan informáltak Jeszenszkyt, ki így kelepcebe került, mondja a Nár. Nov. E cikkre válaszul a Budapesti megjelenő Szlovenszki Noviny szabadleíról tót lap ápr. 14-iki számának vezércikke Az a jólétiállás címűen, és elmondja, hogy a Nár. Nov. van rosszul informálva. Mert a nemzetiségi ügyek osztálya, nem egy azzal, melyet a Nár. Nov. rendőri osztálynak nevez; ezen osztály nem új, hanem 30 év óta fennálló osztály, melynek főnöke régebben Jekelfalussy volt s hogy a Jeszenszky oszt. tanácsos ügyködési osztálya nem is a belügy, hanem a miniszterelnökségnél van „bizalmi osztály” név alatt. Ilyen osztály minden országban van. Országszerte ezen osztály sokkal élesebben jár el, mint nálunk, ahol egyáltalában semmit sem burkolhatnak a titokzatosság homályába, hanem mindent nyilvánosan cselekesznek. És azért nagyon téved a Národnie Noviny, ha azt hiszi, hogy a Pester

TÁRCZA.

EGY KÉNYÜR A XVII-İK SZÁZADBAN.

Történeti elbeszélés.

— Irta: VITÁLIA MÉR. —

(Kutató: „Századok”).

(Folytatás.)

Még az nap estéjén, mielőtt a kis fiu elaludt volna, a gondos anyja kis kezecskéjét összekulcsolta, imádságot mondott neki: „mond kis fiam, segítsd Istenke jó atyácskámat, hogy jó egészségben térjen haza, ments meg minket minden gonosztól;” ezen imádságot ismételték minden este, így tértek az éjjeli nyugalomba.

A táborba érve István és Dénes sok ismerősökkel találkoztak; — szeptember 5-én már az egész tábor Tokaj felé indult, ugyan e hó 9-én Wesselényi Ferencz a táborban megjelent, ott Mogyorossy maga elé hívatta, sátrában csak ketten voltak, hogy mit végeztek, azt később úgy is meg fogjuk tudni, tény az, hogy Mogyorossy István sógora Dénes hat lovas embert kapott kísérről, ezek között volt János, Listy László egykori fatense, Ullrik a köpcsenyi borbély és Horváth Péter.

Mogyorossy a vett utasítás után kísérelével a táborból Pozsony felé elvágott.

István elmenetele után Wesselényi Ferencz — miután Montecuccellival végzett — szintén Pozsony felé indult, István csapatját nem sokára utólérte, magát Istvánt újból megállította, és még pár titkos

szót váltott vele, azzal vált meg tőle: „Öcsém, én Pozsonyba leszek, az eredményről tegyél jelentést, okosan végezd a dolgot, el ne hirtelenkedsz, azt a gróf urat bagyd a csapdába befutni”, — úgy látszik Wesselényi igen fel volt indulva, mi nem csoda, mert midőn a borbély Listy Jánosnál elmondotta a gazdaságot, őt Listy János bökkenő megintalmazta és Wesselényi Palatinushoz küldte egy alázatos instanciával, ki az időben Pozsonyban az országgyűlésen tartózkodott.

Ullrik nem ment egyenesen Pozsonyba, hanem Köpcsenybe nejehez sietett; miután pedig félt a vár urától, úgy intézte dolgát, hogy Köpcsenybe éj idején érkezett, itt tudta meg, hogy mi történt szerencsétlen feleségével, életben maradt gyermekei a nagyanyánál voltak, oda ment, az alró gyermekeket össze-vissza csókolta, és azok fejük felett megesküdött, hogy anyjukat meg fogja boszulni; még azon éjjel Pozsonyba ment Wesselényihez, — megérkezvén, ott átadta a Listy János folyamodását, de ő is elmondotta Listy László égbe kiáltó utolsó bűnét, térdre esett, így kért igazságot.

Wesselényi úgy is sokat hallott már Listy Lászlóról, felindulását fokozta még a János volt fatens Mogyorossynára vonatkozó jelentése és és miután tudta, hogy Mogyorossy az ő felhívása folytán a táborba van, maga is oda sietett, értesíteni akarta a becsületetlen férjét, mily veszedelem környezi oda haza maradt feleségét, a borbélynak meghagyta, hogy ő és társa Horváth a táborba kövessék, azért tanácskozott tehát oly titokzatosan Wesselényi és Mogyorossy.

Es most váljunk meg a lovasoktól, térjünk vissza Köpcsenybe.

Mint már tudjuk, Mogyorossyné elrablatisa határozattá vált, de Listy, hogy abban részt vegyen, nem volt rábirható.

Csak te csinálj a dolgot Péterkám, kerítid ide az asszonyt, jutalmadat meg fogod kapni.

A páter és Éva asszony meg ezután is mindent elkövettek, hogy az elrablásban Listy is részt vegyen, azonban Listy hajthatatlan maradt:

— Bár mit okoskodtok, nem megyek, — pontum.

Pedig már a szöktetés keresztül vitelét megelőzőleg 1659. a pozsonyi országgyűlés elrendelte a vizsgálatot Listy és Balassa ellen.

Volt a várbán két megbízható embere Claudiusnak, ezek voltak hű segédjei, Bécsből ezek segítségével szállította a leányokat, mindkettő kipurított gazember volt, rablás- és gyilkosságot már halálra ítélt, börtönből megszököve Köpcsenybe találtak menhelyet, Claudius a multjokat tudta, bizon számíthatott rájuk; tudta azt, hogy önmagukért árulók nem lehetnek. Most is e két embert szemelte ki, az egyik kocsi, a másik pedig az inast személyesíté; a legkényelmesebb ügyes fedeles kocsi választották ki, legjobb két lovat fogtak bele, így készültek el az utra.

A páter egész új rendi ruhába öltözködött, fehér kardájához megerősített ott lógott nagy rézkeresztrel a nagy szemű olvasó, a kocsi holmi élelmi szereket is pakoltak s így kikészülve indultak Engesau felé.

(Folytatás következik.)

Lloyd említett cikkének — y jegyzőjőát kiből a Nár. Noviny dr. Jeszenszky Sándor min. oszt. tanácsost sejt, hamisan informálták. Mert az a hír, hogy a magyarországi románok, tótok és szerbek sérelmeik ügyében a millennium alkalmával monstrekküldöttséget akarnak vezetni a király elé, a legjobban értesült román lapban, a Bukarestben megjelenő „Epoca”-ban látott napvilágot. A Peater Lloyd ciklőjőának tehát nem volt szüksége sem spiclikre, sem detektívekre.

Az ezredévi emléktörvény.

Az ezredévi emléktörvény április 21-én emeltetett határozattá a képviselőházban, lélekemelő szolennitással. A magyar parlament e napon templommá változott. A képviselők pártkülönbség nélkül egyhangulag elfogadták az emléktörvényt s Szilágyi Dezső elnök hatalmas zárszavai után nagy lelkesedéssel elhangzott hogy: „Éljen a király!”

A törvényjavaslat szövege ez: A törvénynyó avatáshoz még a főrendek határozata és a korona szentesítése szükséges. Aztán a magyar törvénytarban lesz helye örök emlékezetre és soha semmi hatalom nem helyezheti hatályon kívül. Ilyen közjogi törvénye semmi más nemzetnek soha sem volt. Méltó, hogy kihirdetése a június 8-iki korona-kitétel kapcsán országos ünnepséggel menjen végbe s szövege az új országház kupola-csarnokában köbe vése örökítkessék meg.

A törvényjavaslat szövege ez:

A magyar állam 1896-ban ezeréves megalapításának és fennállásának ünnepét üli.

A törvényhozás ennek emlékét a következőkben örökíti meg:

1. §.

A magyar szent korona országainak törvényhozása vallásos áhitattal ad hálát az isteni gondviselésnek, hogy az Árpád és vitéz hadai által megalapított hazát oltalmába fogadta, fejedelmait bölcseséggel, népet erővel és önfeláldozó hazaszeretettel megáldotta és az országot jó és balsejben segítve, annak lételet ezer éven át sok viszontagság között is fentartotta.

2. §.

Ezen ünnepies alkalommal az országgyűlés mindkét Háza legmélyebb hódolattal járul Ö császári és apostoli királyi Felsége L. Ferencz

József elé, a kinek dicsőséges uralkodása alatt az ország alkotmányos szabadsága és zavartalan fejlődése biztosítva van.

Magyarország és társországainak apostoli királyi viszont törhetetlen bizalmát nyilvánítja szeretett népének hűségében.

Szilárd alapjai ezek annak az áldásos összhangnak, a melynek ereje a jövőendő századok biztos haladásának is zálogát képezi.

3. §.

A törvényhozás a kegyelet, hódolat és királyi hajlandóság eme nyilatkozataival a magyar állam ezeréves fennállásának emlékét örök időkre törvénybe iktatja.

4. §.

E törvény 1896. június 8-án, mint Ö császári és apostoli királyi Felsége dicsőséges megkoronáztatásának évforduló napján lép életbe. Ugyanazon napon ugy az országgyűlés mindkét Házának együttes ülésében felolvassandó, mint a magyar korona országainak minden községében közzéteendő és köbe vése az országházban megörökítendő.

Országos magy. kölcsönös biztosító szövetkezet.

A múltó a „Szövetkezet” közgyűlése lezajlott, mind-erősebbé válik az a meggyőződésünk, hogy a Szövetkezet vezetősége filozófusokból áll; erre enged legalább következtetni az a körülmény, hogy a főváros összes tekintélyes napi- és szaklapjai, továbbá a százára összes vidéki lapok kiáltó interpellációira mélysegesen hallgat. Mi nem irigylünk tőle az emberzeretét fényes koponyát, a melyet akkor ültött magára, mikor megalakult és nem irigylünk tőle a filozófus lyukas lebernnyét, a melybe most burkolja didergő vézna testét, midőn a deficit hídege majd megveszi. Bizony az idő eljárá és jó másfél év alatt elkopik a biótopalast is — ha nem valódi, hanem csak úgy összetűzött tetszetős rongyokból, szinpadai használata.

Pedig volna talán némi joga a sajátának és különösen a szakajtónak, felvilágosítást kérni a Szövetkezettől nyilvános számadásainak azon tételét felől, a melyek részben homályban hagyják igen fontos és az ő biztosított tagjait éltető érdekű dolgokat, részben pedig igen szomorú világításban tüntetnek fel egyes tényeket. És talán némileg kötelessége is volna a Szövetkezettől kényelmes rezerváltágból kilépve megnyitni azt a csaknem 60 ezer embert, a melyet vagyoni feltelességgel vont életkörébe, mert a kölcsönös-ség elvének fogva nem csak az utánfizetés veszélye, de a károkat tekintve, még az a jóval nagyobb veszély is fenyegeti őket, hogy éppen a legszigorúbb számközi idején mikor ingatlant, ingóját vagy természet tüz vagy jég pusztította el, a szövetkezeti tagnak várnia kell a kártérítésre a míg az utánfizetések teljesítettek, a mi tudvaleg huzamosabb időt vesz igénybe és igen sok esetben csak per után érhető el.

Kérjük — de nem kérjük, hiszen a filozófus hallgat; kijelentjük tehát, hogy a Szövetkezet, a mely 34582 forint oly veszteséget mutat ki, a mely a mi bizonyításaink szerint — ugyasólván: testvérek között — 60,000 forintot meg ér, közgazdasági veszélyt jelent a házará, és annál immennebb veszélyt, minthogy a Szövetkezet a külsőben álló időnyre való tekintettel újabb irányt ad lékes hajójának és ennek tudatlansága folytán bizalommal megrakodva, rozoga alkotmányával sik tengerre száll, — arra a tengerre, a mely a nem dilettit, hanem milliókra rugó tényleges vagyonnal pánicsoltított intézetek hajóit is gyakran erős megpróbáltatásnak teszi ki!

Mily kétségbejót tény, hogy törvényhozásnak mai állása mellett helytlen vonhatja fel a Szövetkezet vitorláját és neki indulhat annak az utnak, melyről a reá-bizott vagyonok roncsaival kell előbb-utóbb visszatermelni.

Ime, a „Kölcsönös jégbiztosítási szövetkezet” a mely 1857-ben, az „Erdélyi kölcsönös tűz és jégbiztosító egyesület”, a mely 1860-ban, a „Kárméntő kölcsönös életbiztosító”, a mely 1875-ben és a „Magyar tisztviselők hitel- és biztosító intézete”, a mely ugyancsak 1875-ben szünt meg rövid kínos vergődés után és még más számos ifjú szövetkezet hült tetemei fedik a biztosítási küldetért, érekenyen megkérősitva jóhiszemű tagjait, kik 6-9 évvel a szövetkezet kimentel után is hajtották be törvényben az utánfizetendő díjakat.

Aggályaink tehát jogosak és figyelmeztetésünk kötelességadatunkból erednek Ott van lapunk hatodik száma; sem szenvedély, sem rosszakarat nem vezérelte tollunkat. A tiszta tárgyalásosság hangján intettük a következő kérdéseket a Szövetkezethez:

1. Miért nem írta alá a Szövetkezet mérleget a könyvvezető?
2. Miért nem írta alá a mérleget gróf Andrássy Géza, Pöchy Tamás, Szentkirályi Kálmán és gróf Teleki Sándor?
3. Miért nem felelt meg a Szövetkezet a törvény azon követelményének, hogy a szervezési költség $\frac{1}{10}$ -de a veszteség-számlára írando?
4. Mi alapozzaperelteti számtáblakészletét 8402 forintban és nyomatványkészletét 6303 forintban a „vagyon” között?
5. Miből áll az első üzletérvben leirandónak mutatkozott 21211 frt?
6. Hol szerepel peres ügyeknek jelentékeny költsége?

Mindezen kérdésekre a Szövetkezet azmal a filozófus hallgatással válaszol, a mely egykori bölcseséddéssége után agasztó. Valamikor a támadásokra négy nyomotott oldalról is válaszolt. Egyik előtűnték felvő példányt így szól végeztél: „... ajánljuk hazafias, egyedül csak a közönség érdekeit szíven viselő kizárólag közgazdasági és közhasznú misióit teljesítő — minden anyagi haszonlesés kiküszöbölésével megalakult — szövetkezetünket szíves figyelmébe és pártfogásába.” — Most meg a jóakaró kérelmekre egy árva szava sincs. ... A véletlen azonban kezünkbe jászott egy, levél alakjában megírt magyarázatot, a melyet annál inkább tartunk kötelességünknek közzétenni, minthogy a levélről ur nyílt sisakkal, neve aláírásával és a felelősség teljes elvállalásával mondja el azt a mit mult lapunkban közölt cikkünk folytán elmondani jónak lát. Aljlon itt a levél egész terjedelmében:

Tekintetes Szerkesztő ár!

Hivatkozással a b. lapja mult hó 31-iki 6-ik számában hozott közleményre, mely az „Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet” első mérlegével foglalkozik, legyen szabad nekem a cikkhez néhány megjegyzést tenni, a mit a közjó és külsődek szempontjából morális kötelességnek tartok: legyen szabad egy kisné felede-riteni a homályt a szövetkezet mérlegének vegyes tételéről, illetve magyarázatát adni azoknak a dolgoknak, melyekről a szövetkezet nem tartotta szükségesnek tájékoztatni a közönséget. Üszintén megvallva, vártam, hogy a szövetkezet a hivatkozott cikkben foglalt kérdésekre legalább igyekezni fog nemleg, avagy látszólag kielégítő feleletet adni, de hát úgy látszik a szövetkezet a fényes eredmény érzetétől — mely 35000 frtnyi bevallott veszteséget jelent — annyira el van telve, mikép akkor, ha a szakaját előlékel organuma, — mely hivatra van különösen is ellenőrzést gyakorolni, — a jogos aggodás hangján szól hozzája, még csak nem is tartja szükségesnek reflektálni.

Reflektálok tehát én! Megadom a tekintetes szerkesztő urnak a felvilágosítást, habár összes kérdéseire nincs módomban felelni. A vagyon gyanánt szereplő 8402 frt 22 kr. számtábla készlet, 6303 frt. 65 kr. értékében szereplő nyomtatvány-készlet, tehát összesen 14705 frt 87 krnyi összeg: egyszerűen nem áll, mert hogy ez mennyit tett ki, én tudom legjobban, és én pedig úgy tudom, hogy ezen értékek csak circa 4000—4200 frtot tettek ki, így vétettett fel a leltár álltálam 1896. év december 31-én, mely leltár a vezérigazgató s főkönyvvizető által felvilágosítástott, jóváhagyatott — és — de ez már tudtomon kívül történt — csak 10,000 frttal felemeltetett s ezen 4000—4200 frt. most vígan szerepel a mérlegben, mint majdnem 15,000 frtnyi vagyon. A 21,211 frt 62 krnyi leirást, mely természetesen a szövetkezet díjbeveteléshez aránytalan, horribilis összeg, nem tudom magamnak másképp megmagyarázni, minthogy itt leirattott azon 15,000 frtnyi tiszteleddi is, melyet a szövetkezet ugynevezett végrehajtó vagy vezető igazgató-óságnak — buzgó fáradozásokért önmagának — az alapszabályok világos rendelkezése daczára — meg-szavazott.

Az alapszabályok 21. §-ának 3-ik bekezdése ugyanis így szól:

„Az igazgatóság működéséért az évenkénti tiszta nyereségből, tisz (10) százalék javadalmazásban részesül.”

Ambar nyereségre kilátás nem volt, mégis már eleve felvett a végrehajtó igazgatóság havonként 1250 frtot a mult évben, pedig azt hiszem, még ha nyereségre lett volna is kilátás, mindaddig, míg a mérleg kézen nincs, az esetleges jutalékból előleget felvenni — az alapszabályok megértése nélkül — nem lehet. Hogy daczára annak a tudatnak, mikép veszteség lesz, mégis jónak látta magát a szövetkezet végrehajtó igazgatóságát díjazni, ezt másképp nem tudom magamnak megmagyarázni, minthogy ez is a „kölcsönös-ség” elvén alapzik: miért ne alkalmazzunk önmagukkal szemben is, mikor így gyakorlatilag is élvezhetik a „kölcsönös-ség” jótékony hatását.

De még hogy a szövetkezet oleo gardálkodási rendszerét különösen is jellemzem, felemlitem, s ezt ismét a „kölcsönös-ség” elvének tudom be, hogy a szövetkezetből Dessewffy Aristid igazgató édes atyja Dessewffy Péter 2400 frt fizetést bíz, nemkülömben Kratochvil Agoston Dr. Rudnyansky Béla révén szintén 2400 frtot, Löwy Nándor, Szónyi Zsigmond vezérigazgatóval való sógorára révén 1500 frtot, míg Soós Elemér 1200 frtot kap mint főfelügyelő. De ha valaki tudni akar, hogy vajjon mit feltélgelnek ezek az urak általában s mit feltélgelnek különösen, ugy meg vagyok róla győződve, hogy a szövetkezet arról felvilágosítást nyújtani nem tudna.

Midőn ezeket a tekintetes szerkesztő urnak szíves tudomására hozom, nem sírok hozzájuk kommentárt; a konzekvenciák levonását ró bízom a nagyközönségre. Kiváló tiszteltem nyilvánítása mellett maradok, a tekintetes szerkesztő urnak híve,

Budapest, 1896. április 14-én

Herczeg Jenő.

A Felvidék nemzeti ünnepe.

Nyitra, 1896. évi ápril hó 13-án.

A felsővidéki magyarság fényes diadalnapjává avatta április tizenkettedikét az a nagyszabású ünnepség, — mely Nyitra városában a F. M. K. E. nagy nemzeti törekvéseinek támogatására életre-hívott: „Felvidéki Írók Köré”-nek megalakulása alkalmából lezajlott. E szép eszme érdekében a magyar főváros írói és művészi világának egy tekintélyes gárdája mozdult meg, hogy érdeklődésünknek a személyes megjelenés által is kifejezést adjanak.

Április 11-én d-u. 1/2 7 órakor érkezett meg Nyitraira egy társaságban Pósa Lajos, Rákosi

Pósa Lajosnak.

Szeretnék terólad magyar nótát írni,
Riadalmast, szengőt,
A melyik bezagna minden magyar rónát,
Minden magyar erőt,
A mely bezengene minden ősi kastélyt,
Szalmatetes házat ...
— Áldja meg az Isten a te jó szívedet,
A te széles vállad!

Csatára hevítő, küldelemre hívó
Tárogató — lantod,
Beszketőn bolygat meg porló hűsők felett
Véres, mohos hantot.
Biztató szavára a magyar nemzetnek
Dobogó szívbe
Új remények szállnak, s felragyog az ősi
Ideálok képe.

Gyermekeknek ajánl a magyar hazáért
Buzgó ima csendül;
Az is a te nótád ... hős tetteket dalol
Győztes seregekről.
Zsenge gyermekszívek tiszta, fehér tükrén
Mosolygó sugárral
Enyeleg az gyöngéden, berajszolva őket
Tarka délibábrál.

Nem erdő fája vagy; véghetetlen rónán
Mutasd az utat,
Melyen az eltévedt, vagy a csüggedt vándor
Bátran elindulhat.
Ugy állasz egyedül kopár sivatagnak
Kellős közepébe,
Mint egy sugar fenyő, meg nem ingó törzsrel
Nyulva fel az égbe.

Messze, messze innen, a Balog partjára
Repülj, repülj, dalom!
— Kicsi, fehér házban fonogat egy szelíd
Kedves öreg asszony.
Fonogat, fonogat s örömkönyve csordul
Függő orsójára ...
— A Pósa anyjára szálljon százszerszer
Az Isten áldása!

Lőrinczy György.

Melléklet a Nógrádi Lapok és Honti Híradó 17. számához

Viktor, Zala György, Stetka Gyula, Tábori Róbert, Nógrádi Pap Gyula, Tahy Antal, Békefi Antal, Gara József, dr. Brajter Lajos (Becskekeről), Lányi Géza, Merklei Andor, Faragó József, Wolfner József stb.

A vendégeket a vasutállomáson óriási néptömeg fogadta; az alakulóban levő irói kör tíz tagja Dombay Hugó vezetésével Tótmegyerre ment a vendégek elé, a nyitrai vasutállomáson pedig a F. M. K. E. és az Irói Kör nevében Kostyál Pál nyitrai polgármester lendületes beszédével üdvözölte a megérkezett irókat és művészeket, kiknek nevében az üdvözlést Pósa Lajos magas szárnyalású szép beszédével viszonzta. A fellebörgött házak között hosszú kocsis-sorral vonult be az impozáns társaság a városba, s rövid pihenő után 8 óra körül a zsúfoltság megvolt nyitrai színházba sietett, melyben az ünnepségek első fényes száma, egy minden pontjában pompásan sikerült s eddig a vidéken páratlan irói és művészi estélyt rendezett a „Felvidéki Irók Köre.”

Óriási lelkesedést keltett mindjárt legelőször Pósa Lajos költeménye: „Ezer év után,” melyet a nemzeti költészet ez öserőtől hevülő, szilaj lantosa szinte tomboló tetszésriadal között szavalt el. Nagy hatást keltett pompás megjelenésével és szabatos játékaival Libertiny Irma urhölgy, ki Lisztnek egy magyar rhapsodiáját játszotta el zongorán, Bárony István „A magyar földhöz” c. oratóljes munkáját nagy tetszés között olvasta fel Zala György, majd Lyka Mariika énekelt kelleme, ödehangjával néhány csinos ariát a szivilai borbélyból Höllrigl Caesarine zongorakísérete mellett s a fel-felriadó „hogyan volt”-ok után még néhány bájos magyar dalt, melyet zongorán Tarnay Alajos kísért. Kenézy Csátár „Háthetes menyecske” c. szellemes monológiát Freund Antalka adott elő rendkívül kedvesen s az első szakaszt Rákosi Viktor felolvassa: „Egy kíváncsi ember” fejezte be, percekig szakadatlan kacagásban tartva az óriás közönséget, mely a jeles humoristát valóságos elhálmozta a szeretet nyílánításával s tapsviharaival. A műsor második szakaszát Tarnay Alajos kezdte meg, ki ugyancsak egy Liszt rhapsodiát játszott hatalmas technikájú és értelmességét csillogtatva, aztán Schumacher Agostóné — egy bájos megjelenésű, szép úraszony — Lessmannot német s Tostitól olasz ariákat énekelt a Narančić k. a. zongorakísérete mellett. Szép és jó iskolára valló énekét meg kellett toldania a közönség izmelt kíváncsiságára néhány kedves balatoni nótával, melyet a dallamok szerzője Lányi Géza cimbalomszóval kísért. Majd Lán J. solo-cimbalomjátéka után Pósa Lajos „Ima a hazáért” c. gyönyörű verses imával fejezte be az estét. A közönség percekig éljenze tapsolta, hirta s kendő- és kalaplengetéssel üdvözölte a költőt, ki négyszer volt kénytelen megjelenni a színen.

A fellelkesedett közönség aztán a színházból tömegesen a „Szarvas” vendéglőbe vonult, hol Nyitra város és vidékének egész intelligenciája egybegyűlt és rögtönösen olyan pompás bált rendezett a „F. M. K. E.”, a melyre sok idő óta nem emlékeznek Nyitrai. A mulatság a hajnali órákban ért véget.

Vasárnap délelőtt volt aztán a városba nagy tanácssteremben a felvidéki irók körének alakuló közgyűlése, melyen az összes fővárosi irók és művészek, valamint a megye és város összes előkelőségei — élükön Thuróczy Vilmos főispán — és a városi hölgyek is megjelentek. A gyűlést pár szóval Lőrinczy György, a „F. M. K. E.” titkára, nyitotta meg, a ki az irói kör tulajdonképeni megalkotója, s felkérte Craus István alispánt, a „F. M. K. E.” farsadhatatlan ügyvivő elnökét, hogy az elnöki széket foglalja el és vezesse a tanácskozást. Craus alispán ekkor a százakra menő közönség folytonos éljenzése közben gyönyörűen kidölgözött, eszmegazdag, lendületes beszédet mondott, melyben az irói kör hivatását, kulturális célját, rendeltetését igazi ékes szózással fejtegette. Craus alispán igazán előkelő és tartalmas szónok, ezt a fővárosi irók és művészek is elismerték és percekig tapsolták az alispán szép beszédét.

Dingha Béla ideiglenes jegyző fölolvasta aztán az alapszabályokat, melyeket vita nélkül egyhangulag fogadott el a közgyűlés, s terjeszt fel megerősítést végett. Színto egyhangú, lelkes felkiáltással választott meg a titkárt is. Elnök lett Dombay Hugó, alelnök Cseh Lajos, ügyvivő

alelnök Lőrinczy György, titkár Dingha Béla, pénztárnok Kenézy Csátár, ügyész dr. Mészáros Károly. Azután megválasztotta a kör tiszteletbeli elnöké Pósa Lajost, tiszteletbeli tagokká pedig Bende Imre nyitrai püspököt, Thuróczy Vilmos főispánt, Craus István alispánt, Libertiny Gusztáv tanfelügyelőt, dr. Gyürky Géza főgyógyász, dr. Thuróczy Károly megyei főorvost, Wagner József kanonokot, továbbá Rákosi Viktort, Bárony Istvánt, Zala Györgyöt és Tarnay Alajost. Az alakulás után Pósa Lajos költői páthosszal, lelkesedéssel, magvas beszédet mondott, mely újra tapsokra ragadta a közönséget s emelkedett hangulatban az ő beszédének hatása alatt oszlott ez az ünneplő díszes közönség. Gyűlés után a fővárosi irók és művészek s a megalakult felvidéki irók körének tisztikara tisztelettel Bende Imre püspököt, Thuróczy Vilmos főispánt és Craus István alispánt s mindenütt lelkes, szíves fogadtatásra s biztatásra találta.

Délben 200 terítékű díszebéd fejezte be az ünnepeket. A díszebédben megjelentek az összes notabilitások; a fővárosi irók és művészek Thuróczy Vilmos főispán, Craus István alispán, Palkovics tábornok, szárnysegédével, Sándor Géza törvényszéki elnök, Thuróczy Károly, Libertiny Gusztáv kir. tanácsosok stb. A felköszöntők sorát Thuróczy Vilmos főispán nyitotta meg, igazi, magyaros lelkesedéssel éltetve a legelső magyar embert: a királyt és felsőcses családját s az egész uralkodóházat. A sablonos királyi köszöntők színvalton magasan felülmélkedett szép beszédét az előkelő közönség állva hallgatta végig s riadón lelkesen megéljenze.

Majd Mészáros Károly dr. a fővárosi irókat és művészeket, Zala György a megye fejeit Thuróczy főispánt, Rákosi Viktor pedig Craus alispánt, majd Pósa Lajos a „F. M. K. E.” titkárt Lőrinczy Györgyöt köszöntötte fel; ismét Zala György a honvédséget, ennek képviselőit Palkovics tábornokot, ki szép beszédében köszöntötte meg a figyelmet s poharát a magyar tudomány iradalm és művészet felvirágzásáért ültette. Nagy hatást keltett Lőrinczy György verses felköszöntője, melyet Pósa anyjára mondott, s melyet lapunk tércze rovatában közlünk.

Pohárköszöntőket mondott még Nógrádi Pap Gyula kedves naiv humorral a magyarosodásra továbbá Craus Vincze árvaszéki elnök, dr. Bangha Sándor lapszerkesztő Faragó József, majd Rákosi Viktor az ő kifogyhatatlan színporkáival és villanyozta az illusztris társaságot, a melyet Nyitrai régen nem láttak együtt. Az irói kör elhálmozta a legjobb kívánságokkal, s alapos a remény, hogy a „F. M. K. E.” e felvidéki irók körének felvirágzásával nemzeti missziójának megoldására egy hatalmas és tevékeny szövetséget fog nyerni és új, virágzó korszaka elé indul.

Losonczy hírek.

Losoncz, 1896. április 25.

E hó 18-án d.-u. 3 óra körül állt főgymnasiumunk ifjusága impozáns sorrendben a gymnasium épülete előtt, rázendítve áhítatos érzéssel a himnuszra. Ennek elzengése után a nagyrészt igazgató adta elő a rendkívüli egybegyűlékezés magyaros célját, a mely az, hogy a tanoda ifjusága a honfoglalás ezredéves emlékére hosszú életű fákát ültessen, a melyek a jövődőségnek századokon át hirdessék e jelen nemzedék hazafias kegyeletét, tetteiben nyilatkozó hazaszeretetre buzdítva az utódokat. A lelkesítő beszéd bevégztével négy példány piramis cser lett elültetve az egyik Ferencz József, a második Erzsébet, a harmadik Eötvös, a negyedik Trefort névre, mint a kiknek életében létesült az állami gymnasium. Ez ünnepély a „Szczat” elzengésével ért véget. Ezen körült még az ev. leányiskola hasonló tárgyú ünnepélyéről van tudomásunk. Ez iskola növendékei e hó 22-én délelőtt 11 óra körül egy hársfát a paplak előtt, a másikat a Biskup-féle iskola előtt, a harmadikat a Mikula-féle iskola udvarában ültették el. Ez elemi iskola leánykái hármias bangu szép és megható énekekkel tették emlékeztetést ünnepjüket. A lelkes és a tanítók rövid beszédjök után, mindegyik fához egy-egy leányka s szavakat mondta: fejlődjél, növekedjél kedves hazánk ezer éves múltjának emlékére s utánunk jövő nemzedékekre is! Erre minden leány egy-egy marok földet dobott a fa gyökereire s majd mikor a fa ekként elültetett, virágokkal lett körülete behintve.

Kamarazenének jelzett hangversenye, e mely az ezredévi tornaversenyre menő szegény sorsu tanuló uti költségeinek fedezésére rendeztetett, az előbbiekhöz méltó sikerrel ment véghez. Szép közönség volt jelen, de mindenkor zsúfolt lenne a ház, ha a vonós négyes férfiai és azoknak buzditói figyelemmel lennének a kerésbé műértő hallgatóság természetesen és hazafias izlésére. Most is annyi darab körül csak egyetlen egy volt magyar, Veiszné urhölgy és Horváth Ilma kissaszony zongoristája, valamint Czöbel, Eder, Thaisz és Barthlme hegedű- és gordonka játéka méltó elismerésben részesült. Kérjük azonban, ne hagyják közönségünket azon hiszembe esni, mintha magyar műdarabok nem léteznének. Reményi, Hubay, stb. klasszikus zenészek, de ezek legalább is felváltva játszották régi s újabb magyarjainkat.

Ma egy hete az istentiszteletek után d.-e. 11 óra körül tartották a csinos, iskolai, városi millenáris bizottságok együttes tanácskozásukat. Az ezredévi ünnepség külső kerete a következőkben lett elhatározva:

Máj. 9-én zászlószólt a város. E nap délelőtt tartják az iskolák elsőben templomaikban, majd főtáncstermekben külön-külön ünnepélyeiket. Délután 5 óra körül dísz tornaversenyek a gyarkorló téren.

Máj. 10-én tartja minden vallásfelekezet háládó isteni tiszteletét az általa meghatározandó órában.

Szóba hozott, hogy az összes elemi iskolák a város dísztermébe vonulva, együttes ünnepet tartsanak. Ez indítvány kellemetlenül lett fogadva s míg a nemzeti ünnepek alkalmával az isteni tiszteletek eddig egymás után tartattak, úgy, hogy a város lakossága azokon egy templomból a másikba menve részt vehetett s tanulva egymás vallását tisztelni, most ezen szokás is elönn ejtve. Nesze neked magyar egyetértés! Nesze neked ezredér!

Máj. 25-én lesz a Kármán-féle ünnep. A mely alkalommal 10 és fél óra körül a menet a városbázról indul meg, a főgymnasium elé érve, ott a Kármán emlékoszlopánál megállapodik. Megzendül a himnusz. Annak megszűntével a főgymnasium igazgatója Gressis tart emlékbeszédet, melynek alkalmi legfőbb pontján az emlékoszlop leple lehül. Latkóczy tanár mond saját szerzeményű ódát. Ezután az emlékoszlop a városi hatóság gondviselésébe adatik. Minderen egyes részletek közben majd a városi, majd a főgymnasiumi, majd tanítóképződei dalkarok fognak alkalmi dalokat zengeni. Innen a menet Kármán szülőházához vonul, a melyen az emléktábla alkalmi beszéd közben lelepletetik. Ez ünnepélyre a Kármán-család jelenleg élő tagjai meghívottak. Az ebéd erdei fűrdők helyiségeiben tervetetik, a hol a szabadban d.-u. 3 óráig táncszívalom leend. Az egész napi ünnepség intőző díszességének elnöke Gellén Endre.

Jun. 4-9. lesznek országos ünnepjeink. 8-án tartatik a városi díszközgyűlés, a melyen az ezredévi vonatkozó törvény kihirdetetik. Délután pedig névnapon leend. Rendezője a thűrlőség. A millenniumi fák ültetése e napokban történik (?).

Most szerdán tartott meg az első képviselő-testületi gyűlés az új polgármester elnökelete alatt, melyet nagyon alkalomszerű beszédrel nyitott meg. Két kiváló mozzanatot emelt ki. Az első, hogy a város minden ügyét alkalmi volt megismerni s így azon lesz, hogy azok a város javára fogantatottassanak. Továbbá az ügyek kellő megvitatását úgy azok érdemére, mint a kedélyek teljes megnyugtatótására szűkségesnek tartja és azt korlátozni nem kívánja. Ezek után a tanács gyűlési jegyzőkönyvek olvastattak, a melyekből kitűnt, hogy a helyettes polgármester az új polgármesternek mindent a legnagyobb pontossággal adott át, — hogy a tanács helyettes polgármesterétől újabb Farkas Károlyt választotta, ki azonban hivatkozással gyengülők egészségre határozottan lemondott, a minek folytán Laszly István tisztelettel meg. Ezen egész eljárás a képviselő testület éljenző helyiségeivel találkozott. Helyben hagyatott ama indítvány is, a mely szerint a Sternlicht-féle szománczozó gyártelepén fűrt artési kut költségeinek némi fedezésére a város részéről 500 forint megzavazása hozott javaslatba.

Ugyanaznap délutánján temetett meg örv. Rács Lajosné, ki Budapestten lakó fiánál halt meg, de hamvai végső kívánságához képest, ide szülőföldjére lettek szállítva eltemetés végett.

Zenészeink a millenniumi ünnepség idejére Budára szerződtek. Mivel most oda távoznak, először búcsú zenestélyt rendeztek. Műsorjuk újdonság számba menő pontja volt: „Losoncz pusztulása a muzsák által.” Már csak ez érdek pont is sokakat vonzott az előadásra.

Hírek és különfélek.

Személyi hírek Dániel László főispán április 24-én érkezett B.-Gyarmatra, honnan még aznap távozott. A főispán a múlt héten a vármegye számos bizottsági tagjánál látogatásokat tett. Főrk Zoltán alispán a szurái sorozásról szintén április 24-én érkezett vissza. Pongrácz György árszakszék elnökét április 24-iki névnapján az árszakszék tagjai testületileg üdvözölték. Dr. Jankovich György kir. tanfelügyelőnél György napján a tantestület tagjai és számosan tisztelegtek.

Eljegyzés. Ungár Gyula, losonci kereskedő eljegyezte Schiffer Irma kishasszonny, Schiffer József keszegi birtokos kedves leányát.

Kinevezés Dániel László főispánunk Balás Barnát tiszteletbeli szolgabíróvá nevezte ki.

Br. Hírsék Mór, a világhírű filantrop, április 18-án Ó-Gyallán elhunyt. A bőkezű Meczenás a b.-gyarmati izralita egyháznak is dísz-elnöke volt.

Szent Márk napja tegnapi volt. A napon szentelik a búzát. Az ajtatos nép egész sokasága vesz részt ilyenkor a körmenetben, s imát rebeg az Istenhez, hogy a búza, ez a kipótolhatatlan áldás, jó és bő termést adjon.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Róna Károly ipolysági kir. törvényszéki írnokot a telekkönyvi betétszerkesztő írnokok létszámába helyezte át.

Honti Központi választmányi ülés. Cibulya László, hontmegyei alispán a vármegye központi választmányát május hó 2-án, délelőtt 10 órakor Ipolyságon a megyeház nagyszobájában tartandó ülésre hívja össze, melynek tárgyat jegyzőválasztás és a képviselő választók névjegyzékének kiigazítására vonatkozó előmunkálatok képezik.

Kitüntetések. Gr. Weinckhem Ferenczet, vármegyének egyik nagybirtokosát a pápa tiszteletbeli kamarásává nevezte ki. Miessl Zsigmond gácsfalvi plébános — a rozsnyói püspöki vikárius által a gácsi kerület tanfelügyelőjévé nevezetett ki.

Az eredeves kiállítás igazgatósága szem előtt tartván a kiállítás látogatóinak kényelmét, gondoskodott a főbejárók közelében mosdó- és fodrász-helyiséggel egybekötött ruhaházak felállításáról. E ruhaházak azoknak, kik időről-időre csak egy-egy napra járulhatnak fel a kiállítás megtekintéséhez, már a szállodai költségek megtakarítása szempontjából is jó szolgálatot fognak tenni, a mennyiben megérkezésük után közvetlen a kiállítás területére siethetnek, hol is mérsékelt díjak mellett helyezhetik el a főbejárók ruhaházait és kézi podgyaszt. Ily ruhaházak lesznek: I. az Andrássy-úti I. számú főbejárattól jobbra mosdó-helyiséggel összekötve; II. a Király utcai II. számú főbejárattól balra mosdó- és fodrász-helyiséggel összekötve; III. a kiállítás belterületén, a néprajzi kiállítás közelében.

Megerősítés. A vallás és közoktatásügyi min. kir. miniszter Peres Sándort, a magyarországi központi Frőbel egyetel által Budapestben fenntartott és államilag segélyezett kisdobó nő — képző intézet igazgatójának, ezen állásában végleg megerősítette. Peres neve megnevezésére elégséges ismeret, pályáját a losonci állami tanítóképzőben kezdte meg, hol, mint kitűnő tanár, több éven át közismeréssel működött. Pedagógiai és irodalmi munkái országos nevet biztosítottak neki. A véglegesítéshez részéről, mint lapunk volt munkatársának, — öszinte szívvel gratulálunk.

Kórház nagyobbitás Ipolyságon. Kovács Sebestyén Endre dr. hontmegyei főorvos gyűjti az iverket és felhívásokat becsajtott ki a közönséghez abból a célból, hogy a mostani 26 ágyas ipolysági kórházat 40 ágyval nagyobbitás. Ha ez sikerül és a közönség áldozatkészsége folytán az építéshez hiányzó 8000 forint begyűjt, úgy ez lesz a legszebb millenniumi alkotás, amelyet Hontmegye közönsége létesíthet. Ez pedig sikerülni fog, mert mint Ipolyságról írják, nemcsak a gyűjtemények telnek, hanem egyes nemeszervi emberek nagyobb összegeket is adományoznak. Így Kovács József kis-gyarmati esperes 500 forint. Örv. Juhász néző. Veszélek Anna asszony 200 forint.

Érdekes premiere. A budapesti városi polgári színházban s. hó 23-án csütörtökön adták Salávy Pál ipolysági központi szolgabíró és Miskolczy Henrik lapszerkesztő népszárművét, a „Kézfogót.”

Villámcsapás. Lestről értesítenek, hogy ott április 20-án erős zengés és villámcsapás közepette nagy jégeső volt, mely két ujnyi vastagon fedte be az utcát. Az evangélikus templom tornyába a kereszt tövében beült a villám, mely a torony tetőzetének 1/4 részét szétforgácsolta, azután a kőfalra lefelé 4—5 ujnyi vastag lyukat furta, a templomba hatolt. Nem gyújtott semmit, csupán az óra ütőjét húzó drótot égette el. A tető szindelyeit 8—10 ujnyi távolságra hordta szét. Nyolcz évvel ezelőtt is beült a villám e toronyba.

A b.-gyarmati Casinó fejlődése. — A b.-gyarmati Casinó egyesület öröndetes fejlődésére mutat azon körülmény, hogy míg ezelőtt egy év alatt alig 10—12 új tag lépett be, ez év kezdetétől már 51 tag jelentkezett. Beleptek többek között: Dániel László főispán, Baltik Frigyes ág. ev. püspök, Pulszky Ágost és Beniczky Árpád országgy. képviselők, Posztócsy Iván nagybirt. Sárkány Lajos, Porubszky Lajos, Daczó Ferencz törvényszéki bírák, Bárá-Büttler Frigyes és mások. Casinóegyletünk vezetősége most már komolyan foglalkozik hasonlóan más casinók példájára azon tervvel, miszerint az egyet saját tulajdona részére megfelelő casinó épületet építsen.

A b.-gyarmati pályaudvar kibővítése. — Nagyban dolgoznak jelenleg a pályaudvar szélesítése és új vágányok lerakásával úgy, hogy e munkálatok elvégzésével a pályaudvar hat vágány sornal lesz ellátva. Érdekesnek tartjuk fölemlíteni, hogy midőn első vasutunk, az ipolysági-b.-gyarmati vasut kiépült, a pályaudvar összesen 2 vágány sornal látták el, miután azon hiszemben voltak, hogy 2 pár vágány az itteni forgalom kívánalmainak meg fog felelni; sőt voltak, a kik már előre jósolták, hogy 2 pár vágány is sok. De 1—2 év múlva az államvasutak vezetősége arra az észlelésre jött, hogy nálunk a forgalom oly mérvben szaporodik, hogy e forgalom rendezése céljából 2 pár vágány vajmi kevés, úgy hogy újabban 2 vágány párt kellett lerakni. Egy ideig azután a forgalom viszonyainak ezen most már 4 vágány-pár megfelelt, de nem sokáig, mert a forgalom egyre növekszik vasutunknál és most, hogy az aszód-b.-gyarmati és b.-gyarmat-losonci vasut is kiépült, pályaudvarunkat ismét új vágányok lerakásával nagyobbitani kellett, úgy hogy most már hat pár vágánypárral lesz a pályaudvar ellátva. Most már csak vasutunk indóházának kiépítése válik okvetlen szükségessé, mert hogy a jelenlegi indóházi épület neveltsége kicsiny és szűk az itteni viszonyoknak, az köztudomású dolog.

Pályázat. Az ipolysági mérték hitelesítő (hossz, — ár — folyadék és hordó hitelesítő) hivatal főnökének eltávazása folytán megüresedett ezen állásra, valamint a nagymarosi hordó hitelesítő főhivatal kezelő állására pályázat hirtetettik. Évi fizetés: az ipolysági hivatalnál a befolyó díjak 80%-a, a nagymarosi hordó hitelesítő főhivatalnál a befolyó díjak 50%-a, töljia. (mely utóbb alacsonyabb száztól abban leli indoklását, hogy Nagy Maros és környékén vármegyénk leggazdagabb és termőbb vidékén, a szőlőknek megkezdett felújítása folytán a hivatal bevételei évről évre növekedni fognak. A folyamodványok, a törvényes minősítvényt, és pedig az ipolyságra nézve: az összes hitelesítendő tárgyakra a nagy marosi főhivatalra: a hordóhitelesítésekre előírt törvényes—minősítvényt beigazoló bizonylatokkal felszerelve folyó évi május hó 20-áig Hontvármegye alispáni hivatalához (Ipolyság) terjesztendő.

Gyászhir. Birkés Ákos nógrád-varbói plebános hosszas sorvasztó betegség után 46 éves korában elhunyt.

A b.-gyarmati izralita hitközség iskolaszéki elnökét dr. Révész Dező b.-gyarmati ügyvédet s a F. M. K. E. titkárat választotta meg.

A vármegyei bandérium. Az előzmények után mindenki azt gondolta, hogy vármegyének nem lesz módjában a millenniumi és ünnepélyeire oly bandériumot szervezni, a mely vármegyénk méltóságait reprezentálja. Annnyal inkább sajnos és talán szégyenletes dolog lett volna ez, mert hiszen tudjuk, hogy Magyarországnak még a legkisebb vármegyéi is díszes bandériumok kiküldetésével résztvesznek az eredei magasabb ünnepén. — Nagy köszönettel tartozunk tehát vármegyénk derék főispánjának: Dániel Lászlónak, — aki máris szervezte a nógrádi bandériumot. A bandérium szervezése április 19-én a főispán bpesti lakásán ment végbe, s következőleg alakult meg: Posztócsy Iván lesz a zászlóvivő, gróf Forgách Antal és Rudnyánszky László a vármegyei címervivők, tagok pedig: dr. Balassy Antal,

Battik Lajos, Beke Béla, Gellén Dező, Gellén Kálmán, Krasznay Ferenecz, Muzslay Gyula, Stefáni Ervin és legifj. Szakall Ferencz urak. A díszruha a nógrádi hagyományos színeket fogja kitüntetni, ugyanis: vörös mente, fekete atilla arany szinóráttal, fekete nadrág s fekete kucsma ezüst hálálfevel.

Az izr. iskolában 4 fát ültettek el a tanulók, mely alkalommal dr. Révész Dező szép beszédet intézett a tanulókhöz buzdítván őket a magyar hazafiságra.

Nógrád a millenniumon. Nógrád vármegye 5000 frtos történeti nagy képe immár elkészült, s a 6 méter széles és 4 méter magas pompás kép, mely a nógrádi varnak a törököktől való visszavételét ábrázolja, ott díszelg a kiállítás történelmi csarnokában. Fő és kimagasló alakjai: gr. Pálffy hadvezér és Mátyás főherceg. A képet Papp Henrik festő állította ki. A kiállítási faluban levő nógrádi falu háza szintén már teljesen be van rendezve. Pintér Sándor egy hétégi nagy buzgalommal és szakavatottsággal foglalkozott a berendezéssel s az „Isten nevében!” épült Kis Petyik István sós-hartyáni palócunk házáat 436 tárggyal látta el. Gr. Forgách Antal, a ki az alispán megbízásából egy a történelmi képet, valamint a falu házat megtekintette, elismeréssel nyilatkozott mindkettőről. A főispán e héten szintén meglátogatta a vármegyénk által kiállított tárgyakat. A nógrádi faluház berendezése azért később, mivel a vállalkozó építész nem az előírt módon teljesítette az építést, úgy hogy sokat kellett rajta javítani. Most azonban már teljesen rendben van s elismerés illeti mindezt Pintér Sándor jeles régészünket s a palócok atyámesztét.

Érdekes látványosság. Budapestről írják lapunknak: Az ezredes országos kiállítás szívet-azemet gyönyörködtető csarnokai — eltekintve egyes apróbb díszletektől — teljesen készen várják meglátogatóikat. Ezen monumentális épületek között egy kisebbbázisú pavillon húzódik meg szerényen, mely a maga keresetlen egyszerűségével, szélességével, tiszteletos külsejével a szemlélő figyelmét magára vonja. Ez nem más, mint a magyar osztlj-sorsjáték pavilonja, melyben a kiállítás látogató közönség részére fognak az osztlj-sorsjáték elárassítani. Az alig félve életbe lépett magyar osztlj-sorsjáték ugyanis oly kedveltségnek és népszerűségnek örvend, a nép minden rétegében, hogy az előlekekből írtva, a Heintze Károly központi főgyűjteménye (Szervita-ter 3.) szűknek bizonyulna a kiállítás alatt odaadandó népradattal szemben. Még az ünnepségek meg sem kezdődtek és már is oly nagy a kereslet a sors-jegyek iránt, oly nagy a tölöngés a szervitári üzletben és oly nagy számmal érkeznek napról-napra a vidéki megrendelések, hogy a közönség igényeit csak a legnagyobb erőmefeszítéssel lehet kielégíteni. Elképzelhető tehát, mily ostromnak lesz kitéve az említett kis pavillon, midőn nemcsak a normális viszonyoknál, de a kiállítás látogató egész bel- és külföldi igényeivel kell személnie. Minél inkább közeledik a májusi utolsó Jóbussz ideje, annál nagyobb az általános vélekedés és így tartani lehet attól, hogy mihamarabb a sors-jegyeknek teljes elárassítását kell jelezniük. Eppen azért nem tudjuk elégszer és eléggé ajánlani, hogy hiszen kiké szükséglettel beszerezni, mert könnyen megveszthetik, hogy a sorsjáték nagyszámú esélyeitől, melyekben oly csekély rizikó mellett részt vehet, — meg lesz fosztva.

A homlokzat-festék éppen úgy, mint sok más gyártmány ki van téve utánafoznak, hamisításoknak, a minnek csakis a nagyközönség valjia kárát. Kronsteiner Károly bécsi gyáros, melynek üzlete 1860-ban alapított, olyan homlokzat-festék-gyártmányait rendelkezik, mely mai napig ezen a téren a legjobbnak bizonyult. Olyan különben az első, a ki a homlokzat-festék előnyét feltalálta s e tekintetben hasznos újításokat tett. Így az ő gyártmánya teljesen homokmentes, ellentétben az időjárás szélsőségeinek, esőnek, szélnek s mindezen az egész az Osztrák-Magyar-Monarchia nagyobb vállalatának, vasutjainak, építészének és földbírtokoknak egyedüli szállítója, nagyon természetes, hogy egyremásra teremnek konkurensei, de rövid idő alatt versenyképtelenség hiján, csakhamar valamennyien eltűnnek a nagy Budapesti piacról. Kronsteiner ezen a téren ma az első a Monarchiában és azért mint legvalószínűbb és megbízható céget ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

Kohóság rekedtség és elnyálkásodásnál, a torok- és légzési szervek minden zavarainál melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kitűnő hatású mellpasztillát. Kaphatók 25 és 50 korsz eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógyszerüzletben. Fő- és szétküldési raktár: Egger A. és fia Nádor-gyógyszertára Budapest, Váci körút 17.

Gazdászat.

Nógrád megyei gardáink és a kiállítás örömei jelezhetjük azon tényt, hogy nógrád vármegyei gardáink az eredeves kiállításán, mint méltó kiállítók fognak szerepelni. A múlt hetekben lettek gard. egyesületünk vezetősége által

számos ládákban elküldve mind azon gazdasági termények, gabonafélék, hüvelyesek, borsok, gyapjuk és egyéb gazdasági cikkek, melyeket nógrádmegyei gazdaságok a kiállításra küldöttek. De leginkább kitesznek magokért gazdaságok tenyészlataikkal, melyek gazdaságok által a tenyészállatiállításra küldve lesznek. Ezen majdan kiállítandó állatokat gazdaságok egyelőre megőrzőleg mindegyik a helyszínen le fényképezte úgy, hogy már ezen fényképekből is ítélve, bátran állítható, miszerint a kiváló tenyészlátok a kiállításra küldendő állatok a nógrádmegyei gazdaságok tenyészteinek hirt és előismerést fognak szerezni.

Magyarország szőlőterülete. Az utolsó kataszteri felvételek szerint Magyarország szőlőterülete—Horvátországot és Szlavóniát számítva—kivül hagyva — 622.255 kat. holdat tett ki; ebből esik a síkvidékre 140.000 kat. hold, maradt tehát kegyvidéki szőlő 482.345 kat. hold, melyből 300.000 kat. holdra tehető a kiválóbb bortermő szőlők területe. E 300.000 kat. holdból 220.000 kat. hold tökéletesen elpusztult, 80.000 kat. hold pedig pusztulóban van, de elpusztult a kevésbé kitűnő bortermő 182.254 kat. hold nagyobb része is, úgy, hogy ma a Magyarországon még termést hozó hegyvidéki szőlők területét 120—140 ezer kat. holdnál többre nem tehetjük, megjegyezvén, hogy ezen szőlőterületek napjai is megszámlálhók, és ha a rekonstrukció munkájával továbbra is kísérkednénk, 5—6 év múlva Magyarországon nem látnánk többé egy talpalatnyi hegyvidéki szőlőterületet sem.

A „borraváló” eredete visszavezethető egészen a klasszikus ókorba. A rómaiak minden évben december 17-diké és 23-diké között ülték a saturnáliákat, mikor is egymást dúsán megajándékozták. Ebből az alkalomból a szőlőgát is kaptak gyümölcsöt kalácsot és különösen bort. Ezt a természetben való ajándékozást később szokás lett

pénzzel megváltani s így módon vette kezdetét a ma már terhes adóvá vált borraváló-osztogatás. (Sz. B. L.)

Piaci árak

1896. április 23.

Buza	6-20	6-30
Rizs	5-80	0—
Árpa	5—	0—
Zab	5-50	0—
Kukoricza	5—	0—
Burgonya	6—	0—
Lencse	0—	0—
Bab	4-60	0—
Lennek	0-90	0—
Széna	2—	0—
Zsupszalma kilója	0-12	0-01

FELELŐS SZERKESZTŐ: HORVÁTH DÁNÓ.

FŐMUNKATÁRS: DR. KOSSACZKY ARNOLD.

Gyönyörű minták magánvesszőknek ingyen és bérmentve. Dús tartalomú mintakönyvek, a melynek addig még soha sem voltak, szabóknak bérmentesen megküldetnek.

Szövetek öltönyöknek.

Peruvia és Osking a magas papagájnak előírás szerinti szövetek a kir. tisztviselők, hadastisztek, tüzölők, turnások egyenruhájának. Libériák, billard és játékszertárházhoz való szövetek, kocsilámpázatok, őr- és nő-lodenek, hüvelykpezők, mosászsövetek, uti palidok 4—16 frt.ig, valamint Szabó-kellékek u. m. uj. bélések, gombok, tűk, csérnek stb. — Jutányos, tisztességes gyapjúárak nem pedig olcsó rongyok, melyek a szabó munkájára sem éremesek, ajánl 29 20—11

JOH. STIKAROFSKY Brűnn,

az osztrák posztóipar központja, fél millió frt. ért. raktár.

— KÜLDMENYEK CSAK UTÁNVÉTEL —

FIGYELMEZTETÉS! Gyárak és házak „Stikarofsky védjegy” alatt hamis, sokkal rosszabb szövetekkel szokták a vásárt levezetni. Ezennel tudomására adom a t. vevőknek, hogy én illéle embereknek, semmi szín alatt szövetet nem árulok.

FEHÉR A. ADOLF

bőr és cipő-felsőrészek gyári

73 4—10 **raktára**

nagyban és kicsinyben

BUDAPEST,

VIII., kerepesi-út 49.

Nagy raktár mindennemű

bőrök,
cipész-kellékek
és saját készítményű
cipő-felsőrészekből.

Nagy képes árjegyzékem most jelent meg, melyet kívánságra bérmentve küldök, egyszersmind mindazon, a kiállítás alkalmával feljövendő cipész és csizmadiamester uraknak ajánlom bőrraktáromat megtekintésre.

Megrendelések postán és vasúton csakis utánvételtől azonnal eszközöltetnek.

FEHÉR JÁNOS

zongoraterme

Budapest, Kerepesi-út 11. sz. a.

Alapított 1846-ban.

Ajánlja dús választékú raktárát a legjobb minőségű zongorák, harmonikumok és pianóknak a legjutányosabb árak mellett.

A millenniumi ünnepélyek alkalmával a cég fennállásának 50-ik évfordulóját ünnepli.

80 1—4.

Részletfizetésre is!

181 52—46

Ki olcsón akarja butorszükségét fedezni, az forduljon

Schöpfung Milksa,

helybeli asztalos, kárpitos és esztorgályos butorgyárhoz, ki e szakmába vágót, jó minőségben, a legjutányosabb áron és kedvező feltételek mellett szállít.

Részletfizetésre is!

„ADRIA SZÁLLÓ”

megnyitása Budapesten.

Van szerencsém értesíteni és a n. é. utazó közönség b. tudomására juttatni, hogy

Budapesten, Kerepesi ut 41. sz.

alatt a népszínház közelében saját házamban egy elsőrangú szállót a kor minden igényeinek megfelelően, a legnagyobb eleganciával berendezve

„Adria szálló”

elnevezés alatt megnyitottam és a forgalomnak átadtam. Megrendelések a kiállítási megnyitásra előzetesen elfogadtatnak.

Számos látogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

RÉMI RÓBERT

a „Rémi” „Adria-szálló” tulajdonosa.

85 2—4.

!! VÉGELEDÁS !!

RIGÓTZ FERENCZ FIA

B.-Gyarmat, Fő-utca 210. sz.

Elköltözés miatt eredeti gyári árban eladja gyapjú és selyembársony, chiffon és vásznakban. Mindennemű és minőségű fehér-, színes-, kötő- és borgoló-pamutokban, varrócérnák, tű- és bélésművekben, továbbá szallag, csipke, rüsek és himzett trikokban, nagy választék, női-, férfi- és gyermekharisnyákban, készlet ujszálottak részére. Dús raktár férfingek, gallér, készelő, nyakkendő és kesztyűkben, ernyő, napernyő és sétatokokban. Nagy raktár férfi és női szabó-kellékek és bélésszárakban. Utazó-bőröndök, ugyisint mindennemű iskolai rajzszekrények és katonai felszerelésekben.

A t. közönség különös figyelmét hívom fel ezen végeledásra, mert jó árut olcsó áron csakis ilyen alkalommal lehet venni.

Tisztelettel

Rigótz Ferencz fia.

Az üzlethelyiség október 1-ére kiadó.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tucomására hozni, hogy királybani elárútatásunk jelenleg Fő-utca 209. sz. a. (Kohn Herman-féle házban) létezik.

Vagyunk bátrak ajánlani:

Fehér asztali bor Pécsi	28 kr. pr. liter.
" " " Villányi	28 " " "
" " " Palójtai	28 " " "
Finom Szelestyáni bor	40 " plk.
Finom pasztorizált sör	18 " " "
Ászok-sör	14 " " "

Ezen kívül finom és valódi különféle szilvriumot, boreprő pálinkát, valódi kárpáti borovicskát, finom tearumot, valódi francia és magyar cognacot stb.

Magunkat a n. é. közönség b. jóindulatába ajánlvá, vagyunk

kiváló tisztelettel

Rosenfeld testvérek.

84 2-4

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körút 62. sz.
által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 20, egész 12 lóerőig, továbbá járgány-csaplógépek, tisztító-rosták, komolyok, kaszálók és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

"COLUMBIA" a legjobb szervodógépek, szecskavágók, réparágók, karkörtem-mormozók, dardók, szék-malmok.

Egyetemes acél-ekék és minden egyéb

2 és 3 vasú ekék gazdasági gépek

Részletes árajegyzék bízatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a Gansel Nándor-féle üzletet a főutcában átvevén, **fehérmű varró és himző műhelyemet**

oda áthelyeztem.

Kelengyeket varrára és himzésre a legutányosabb árban elfogadok, valamint a legújabb és divatos minták szerinti előnyomatást igen olcsó árszámlítással teljesítem. — A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel

81 3-8

LÖFFLER JAKAB.

Utolsó főhúzás.

Magyar

osztály sorsjáték

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Húzás naponta

1896 Május 12-től 28-ig.

Nyeremény	korona	korona
1 jutalomdíj	600 000	= 600 000
1 " 1	400 000	= 400 000
1 " 1	300 000	= 300 000
1 " 1	200 000	= 200 000
1 " 1	100 000	= 100 000
2 " 2	40 000	= 80 000
2 " 2	20 000	= 40 000
5 " 5	10 000	= 50 000
10 " 10	8 000	= 80 000
34 " 34	6 000	= 204 000
100 " 100	2 000	= 200 000
200 " 200	1 000	= 200 000
2 650 " 2 650	200	= 530 000
22 000 " 22 000	150	= 3 300 000
25 007 " 25 007	nyeremények és 1 jutalom	= 6 284 000

III. osztályu vételsorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$ 60,— $\frac{1}{2}$ 30,— $\frac{1}{10}$ 6,— $\frac{1}{20}$ 3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy árakon kívül ajánlott levél portója és nyeremény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny cím: **Lottoheintze Budapest.**

II. osztályu sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a II. osztályu sorsjegy visszaadása és a megújítási díj befizetésével és pedig:

$\frac{1}{1}$ 20,— $\frac{1}{2}$ 10,— $\frac{1}{10}$ 2,— $\frac{1}{20}$ 1,— sorsjegy

legkésőbb május 2-ig eszkölendő. 85 8-12

Nyertes sorsjegyeket minden magasságban beváltok.

Aranyérmekkel kitüntetve.

Első cs. és kir. kizár. szabadalm.

Aranyérmekkel kitüntetve.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KÁROLY WIEN, III. Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. kir. katonai raktárak, vasut-, ipar-, bánya és hamor-társulatok, építkezési munkálatok, VÁLLALKOZÓK és ÉPÍTŐMESTEREK, valamint gyártulajdonosok szállítója. — Ezen homlokzatfestékek, melyek mészen oldhatók, száraz porított állapotban, 40 különféle színmintában, kilónként 16 krtól feljebb szállítatnak és a festékszínnek tisztaságát illetőleg teljesen hasonló az olajmázoláshoz.

69 4-20

Mintalapok és használtat utasítások ingyen és bérmentve küldetnek.